

Retroperspektywy pytają o początek nowego świata

Międzynarodowy Festiwal Teatralny Retroperspektywy odbywa się cyklicznie od 2010 r. w Fabryce Sztuki w Łodzi. Odrzuca w teatrze podziały na gatunki i nurty, nie różnicując artystów na zawodowców i amatorów prezentuje najciekawsze zjawiska teatralne definiujące kulturę tożsamość współczesnego człowieka. Tegoroczna edycja zaplanowana została na 19-28 sierpnia i przebiegać będzie pod hasłem „Początek nowego świata”, czyniąc motywem przewodnim pytania o miejsce człowieka i teatru w obliczu wyzwań współczesnego świata.

- Teatr znowu ma szansę postawić najważniejsze pytania i zobowiązać się do szukania odpowiedzi. Powinien to zrobić, jeżeli chce zachować prawdziwe relacje z widzem – mówi Tomasz Rodowicz, dyrektor festiwalu Retroperspektywy i Teatru CHOREA. – Możliwe, że znany nam stary świat odejdzie bezpowrotnie ze wszystkimi swoimi kategoriami i wartościami. Może zatem teatr w najbliższych latach ma za zadanie otworzyć okno na początek nowego prawieku? Z takim zadaniem zwróciliśmy się do zaproszonych twórców, dla których ważna jest zarówno przeszłość, to, co nas uformowało przez pokolenia, jak i przyszłość, którą będziemy zmuszeni na nowo odkrywać i definiować w drugiej połowie XXI wieku – wyjaśnia.

W poszukiwaniach odpowiedzi na te pytania Retroperspektywy sięgają do dorobku pionierów science-fiction: Stanisława Lema i Philipa K. Dicka. Obaj w dalszym ciągu inspirują twórców, pisarzy, reżyserów, prowokują do zadawania trudnych egzystencjalnych pytań. Jednak mało kto wie, że pisarze się znali. I choć intensywnie do siebie pisali, to nigdy nie udało im się spotkać. O tym, jak ich korespondencyjna przyjaźń przerodziła się w nienawiść, w wyniku której Dick wysłał słynny donos na Lema do FBI, opowiada spektakl „Lem vs. Dick” w reżyserii Mateusza Pakuły, w produkcji Teatru Łąźnia Nowa. W spektaklu bazującym na biografii i twórczości dwóch gigantów literatury występują Tomasz Schuchardt i Jan Jurkowski.

Tradycyjnie już Teatr CHOREA – organizator Retroperspektyw, przygotowuje na festiwal własną premierę. „Ragnarok” w reżyserii Adriana Bartczaka, związanego z norweskim Carte Blanche Dance Company, to opowieść o perfekcyjnej nieidealności człowieka w idealnym świecie. Dynamika współczesnego świata, wzajemne powiązania, przenikanie się wartości i postępujące procesy globalizacji, prowokują twórców spektaklu do zadania sobie pytania o tożsamość, rozumianą jako zróżnicowany projekt indywidualny i zbiorowy. W swojej pracy, stojąc na granicy końca i nowego początku, szukają tych, którzy pójdą dalej, narysują nowe mapy oraz wskażą nowe kierunki.

Swoją odpowiedź na festiwalowe pytania przedstawi też Teatr KANA, znany z działań artystycznych przekraczających gatunki, wykorzystujących różne języki, szukających kodów komunikacji z widzem w przestrzeni eksperymentu. Jego „Gęstość zaludnienia. Historia wybuchu” na podstawie „Czarnobylskiej modlitwy. Kroniki przyszłości” Swietłany Aleksijewicz w reżyserii Krzysztofa Popiołka to sceniczne chóralne badanie kondycji świata i psychiki człowieka po wybuchu, człowieka przygniecione go ciężarem trudnej przeszłości, funkcjonującego w chmurze obrazów i zdań, które przylepiły się do niego w trakcie drogi i które przyniósł ze sobą aż do teraz, tutaj.

Spektakl wielokrotnie nagradzany w Polsce zdobył też pierwsze miejsce w ramach XII edycji Międzynarodowej Nagrody „Teatr Nagi” w Mediolanie w 2021.

Inną perspektywę wyzwań współczesności przynosi spektakl „BOVARY” w reżyserii Joanny

Lewickiej, zrealizowany przez Fundację od Wschodu do Zachodu oraz Gostner Theater i będzie prezentowany w Polsce po raz pierwszy. Powieść Gustawa Flauberta, wymyślona została przez mężczyznę i fantazje, które przekazuje autor, są również męskie. „Bovary” Lewickiej czyta tę historię na nowo, stając się próbą zbiorowej wielogłosowej i wielokodowej, bogatej w muzyczne obrazy kobiecej wędrówki. Opowiada o frustracji, nieustannym dostosowywaniu się i spełnianiu pozornie niemożliwych do pogodzenia ról społecznych.

Tegoroczna edycja Międzynarodowego Festiwalu Retroperspektywy odbędzie się w dniach 19-28 sierpnia. Oprócz spektakli, w tym kilku premierowych, złożą się na nią koncerty, dyskusje oraz wystawa/spotkania tematyczne. Pełny program i informacje dotyczące biletów oraz zapisów na wydarzenia zostanie ogłoszony w drugiej połowie lipca i opublikowany na www.retroperspektywy.com.

Międzynarodowy Festiwal Retroperspektywy współorganizowany jest przez Ministerstwo Kultury, Dziedzictwa Narodowego, Miasto Łódź oraz Urząd Marszałkowski w Łodzi. Spektakl „Ragnarok” realizowany jest także przy wsparciu funduszy norweskich.